

**רישום קבוצה בעזרת רשימת איברים:**  $\{a_1, \dots, a_n\}$  מתקיים  $((a = a_1) \vee \dots \vee (a = a_n)) \iff (a \in \{a_1, \dots, a_n\})$ .

**סימון:** תהא  $\Sigma$  אלפבית אזי  $\Sigma^*$  כל המחרוזות הסופיות באלפבית.

**טענה:** יהי עולם  $\Sigma$  תהא  $B \subseteq \Sigma^*$  ותהא  $F = \{f_i : (\Sigma^*)^{n_i} \rightarrow \Sigma^* \mid i \in I\}$  אזי קיימת ויחידה  $S \subseteq \Sigma^*$  המקיימת  $B \subseteq S$  •

•  $S$  סגורה להפעלת  $F$ .

• מינימליות: תהא  $A \subseteq \Sigma^*$  עבורה  $B \subseteq A$  וכן  $A$  סגורה להפעלת  $F$  אזי  $S \subseteq A$ .

**אינדוקציה מבנית:** יהי עולם  $\Sigma$  תהא  $B \subseteq \Sigma^*$  ותהא  $F = \{f_i : (\Sigma^*)^{n_i} \rightarrow \Sigma^* \mid i \in I\}$  אזי  $X_{B,F} \subseteq \Sigma^*$  מינימלית סגורה להפעלת  $F$  עבורה  $B \subseteq X_{B,F}$ .

**טענה:** תהא  $B \subseteq \Sigma^*$  ותהא  $F = \{f_i : (\Sigma^*)^{n_i} \rightarrow \Sigma^* \mid i \in I\}$  אזי  $X_{B,F} = \bigcap \{Y \subseteq \Sigma^* \mid (B \subseteq Y) \wedge (F \text{ סגורה להפעלת } Y)\}$ .

**מסקנה:** יהי עולם  $\Sigma$  ותהא  $Y \subseteq \Sigma^*$  סגורה להפעלת  $F$  עבורה  $B \subseteq Y$  אזי  $X_{B,F} \subseteq Y$ .

**מסקנה משפט האינדוקציה:** תהא  $p$  טענה על  $\mathbb{N}$  אזי  $(\forall n \in \mathbb{N}. p(n)) \iff (p(0) \wedge (\forall n \in \mathbb{N}. p(n) \implies p(n+1)))$ .

**סדרת יצירה:** יהי  $a \in X_{B,F}$  אזי  $(a_1, \dots, a_n)$  עבורה  $a_n = a$  וכן לכל  $i \in [n]$  מתקיים  $a_i \in B$  מתקבל על ידי הפעלת  $F$  על חלק מ- $\{a_1, \dots, a_{i-1}\}$ .

**טענה:** יהי  $a \in \Sigma^*$  אזי  $a \in X_{B,F} \iff$  (קיימת סדרת יצירה ל- $a$ ).

**מסקנה:**  $X_{B,F} = \bigcup_{i=1}^{\infty} \{a \in \Sigma^* \mid a \text{ בעלת סדרת יצירה באורך } n\}$ .

**עולם תחשיב הפסוקים:**  $\Sigma = \{\wedge, \vee, \neg, \implies, (, )\} \cup \{p_i \mid i \in \mathbb{N}\}$ .

**ביטוי:** יהי  $\Sigma$  תחשיב הפסוקים אזי  $a \in \Sigma^*$ .

**הגדרה:** יהיו  $\omega_1, \omega_2 \in \{p_i \mid i \in \mathbb{N}\}$  אזי

•  $\wedge(\omega_1, \omega_2) = "(\omega_1 \wedge \omega_2)"$

•  $\vee(\omega_1, \omega_2) = "(\omega_1 \vee \omega_2)"$

•  $\implies(\omega_1, \omega_2) = "(\omega_1 \implies \omega_2)"$

•  $\neg(\omega_1) = "(\neg \omega_1)"$

**קבוצת הנוסחאות המוגדרות היטב/ביטוי חוקי/פסוק:**  $WFF = X_{\{p_i \mid i \in \mathbb{N}\}, \{\wedge, \vee, \neg, \implies\}}$ .

**פסוק אטומי:**  $p \in WFF$  עבורו  $p \in \{p_i \mid i \in \mathbb{N}\}$ .

**טענה:** יהי  $p \in WFF$  אזי  $(p \text{ פסוק אטומי}) \vee (p \text{ מתחיל עם } "(" \text{ ונגמר עם } ")")$ .

**מסקנה:** יהיו  $q_1, q_2 \in WFF$  אזי  $q_1(q_2 \notin WFF)$ .

**משפט הקריאה היחידה:** יהי  $\alpha \in WFF$  אזי מתקיים בדיוק אחד מהבאים

•  $\alpha$  פסוק אטומי.

• קיימים ויחידים  $\beta, \gamma \in WFF$  עבורם  $\alpha = (\beta \wedge \gamma)$

• קיימים ויחידים  $\beta, \gamma \in WFF$  עבורם  $\alpha = (\beta \vee \gamma)$

• קיימים ויחידים  $\beta, \gamma \in WFF$  עבורם  $\alpha = (\beta \implies \gamma)$

• קיים ויחיד  $\beta \in WFF$  עבורו  $\alpha = (\neg \beta)$

**מסקנה אלגוריתם לבדיקת חוקיות:** יהי  $\Sigma$  תחשיב הפסוקים ויהי  $\alpha \in \Sigma^*$  ביטוי אזי

```
function IsWellFormedFormula ( $\alpha$ )
| if  $\alpha \in \{p_i \mid i \in \mathbb{N}\}$ 
|     return true
|
| if ( $\alpha[0] = "(" \vee (\alpha[-1] = ")")$ )
|      $\alpha$ .DeleteFirst ()
|      $\alpha$ .DeleteLast ()
| else return false
|
| if  $\alpha[0] = "\neg"$ 
|      $\alpha$ .DeleteFirst ()
|     return IsWellFormedFormula ( $\alpha$ )
| else
|     (LeftParentheses, RightParentheses,  $i$ )  $\leftarrow$  0
|     while (LeftParentheses  $\neq$  RightParentheses)  $\vee$  (LeftParentheses = 0)
|     |     if  $\alpha[i] = "("$ 
|     |         LeftParentheses  $\leftarrow$  LeftParentheses + 1
|     |     if  $\alpha[i] = ")"$ 
|     |         RightParentheses  $\leftarrow$  RightParentheses + 1
|     |      $i \leftarrow i + 1$ 
|     if  $\alpha[i + 1] \notin \{\wedge, \vee, \neg, \implies\}$ 
|     |     return false
|     else
|     |     ( $\beta, \gamma$ )  $\leftarrow$  ( $\alpha[: i + 1], \alpha[i + 2 :]$ )
|     |     return (IsWellFormedFormula ( $\beta$ ))  $\wedge$  (IsWellFormedFormula ( $\gamma$ ))
```

**טענה:** יהי  $\Sigma$  תחשיב הפסוקים ויהי  $\alpha \in \Sigma^*$  ביטוי אזי  $(\text{IsWellFormedFormula}(\alpha) = \text{true}) \iff (\alpha \in \text{WFF})$ .

**סדר קדימות של קשרים:** נגדיר סדר ביצוע פעולות

1.  $\neg$ .
2.  $\wedge, \vee$ .
3.  $\implies$ .